

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetem
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 89.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. Rt.
Társaság.

Jászai főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Szerkesztő
Stauber József.

Szombat, március 11.

Gázbombákkal harcolnak az olaszok.

Budapest, március 10. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz és délkeleti hadszíntér:
Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

A tengeremléki harcvezetésen az olasz tüzérség helyenként mérsékelt tevékenységet fejtett ki és tüzelése csak a tolmecsi hídtónál volt élénkebb. A karinthiai és tiroli harcvezetésen a harci tevékenység változatlanul csekély. Vizsgálat megállapította, hogy az olaszok ez alkalommal a Rombon-szakaszon gázbombákat használtak. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Vaux erődjét visszafoglalták a franciák

Berlin, március 10. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maas nyugati partján, a Bois des Corbeaux-beli és a bethincourti ellenséges árkok megtisztítása alkalmával hat tisztet és hatszáznyolcvanegy embert elfogtak és tizenegy ágyút zsákmányoltak. Az Ablain erdőt és a Douaumonttól nyugatra húzódó hegyhatár szivós küzdelemmel elfoglalták, a Woëvreben vonalainkat a Damlouptól délkeletre fekvő erdődarabon át előre toltuk. Új frontunk ellen, amely a falutól nyugatra és délre húzódik, valamint Vaux erődnél a franciák erőteljes ellenállásukat intézték. Ezek folyamán sikerült az ellenségnek a páncélerődben ismét megvetni a lábát. A támadásokat, egyébként nagy veszteségeket okozva, visszavertük. Harci repülőink két angol repülőgépet lelőttek és pedig egy egyfedelűt Wytschatenál (Yperntől délre) és egy kétfedelűt La Bassée-től északkeletre. Az első gép pilótája meghalt. Február havában repülőosztályaink támadó tevékenysége az ellenséges harcvezetés mögötti telderítő és éjszakai rajrepüléseinek száma lényegesen nagyobb volt, mint ezelőtt bármikor. A következő összeállítás nemcsak újból bizonyítja fölényünket, hanem egyben megcáfolja az ellen-

ség előszeretettel hangoztatott azon állítását, hogy a légi harcban szenvedett veszteségeink azért olyan csekélyek, mert repülőink nem merészkedtek az ellenséges vonalon túlra. A nyugati frontról veszteségkimutatásunk február haváról következőképp hangzik: Légi harcban nem volt semmi veszteségünk; a földről szintén nem lőtték le egyetlen repülőgéppünket sem. Eltűnt hat gépünk; összesen veszteségünk hat repülőgép. A franciák és angolok légi harcban tízenhárom, a földről történt lelövés

folytán öt, a vonalainkon belüli kényszerleszállás folytán két repülőgépet, összesen husz repülőgépet veszítettek. Itt figyelembe veendő, hogy mi elvől csakis a kezünkbe került, vagy égvé lezuhant ellenséges repülőgépeket vettük számításba és nem számítottuk be az ellenséges vonalak mögött lelőtt számos gépüket.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Élelmiszer-központ.

Arad, március 10.

Minél kisebb tere van a spekulációnak, az árhajszoló üzelmeknek, annál nagyobb mohósággal vetik rá magukat a megmaradt alkalmakra. A kikövek nem volt módjuk se búzát, se árpát, se zabot, sőt repőt se venni: elkezdtek nagy szenvedéllyel foglalkozni a tökmaggal. Es ennek révén ez a cikk, amely valaha csak falusi szusterinasok csemegéje volt, fölment métermázsánként százhusz koronára. És ugyanígy van a baromfival, a zöldségtelével és az élelmiszerek sok egyéb fajtajával, a mely még szabad gazdálkodás és szabad garázdálkodás anyaga.

Igaz van a pécskai lőszolgabírónak a városhoz intézett atirátában, hogy élelmiszer-központot kellene csinálni. Igazán nem járja, hogy amikor például apróvárosból a legközelebbi vidéken fölösleg van, az aradi piacon pedig teljes hiány, — akkor a háború alkalmi üzerei összeszedik a vidéken a készleteket és másfelé csempészik, ahonnan esetleg megdrágulva jön az vissza. A paraszt is rosszabbul jár vele, de ha jobban járna is, akkor is ide kellene, hogy hozza a fölösleget a városba, amelynek szomszédságából egyéb révén annyi hasznot húz.

Legyen hát Központ, ha már más orvossága, enyhítője, nincs a háborús bajoknak. Majd mindennap születik egy, pedig ez lenne a legigazibb, az Élelmiszer Központ. De ahhoz, hogy ezzel elérjék azt, amit tőle várnak, egy szükséges: legyen igazán központ. Azaz központja egy bezárt területnek, amelyen belül hatalmat tud gyakorolni a készletek felett. Ha Aradon, a megyére, vagy akár a szomszédos vármegyékre kiterjedően csinálják az élelmiszer-központot, akkor

két eset történik: vagy meg akarják szorítani az árakat (mert végre is ez a cél) és akkor az áru kiszökik a körponton kívülre, ahol többet fizetnek és a hová kiviteli engedély nem kell; vagy pedig minden árat megfizet, csak hogy az élelmiszereket itt tartsa s akkor meg növeli a drágaságot.

Az Élelmiszer-Központot tehát országosan kell megcsinálni, hogy az árak megszorításának fogantatja legyen és a piacra kerülő élelmiszerek kikerüljenek az üzérkedés köréből. De vajon ezzel a központtal nem fog-e olyan kényelmetlenség járni, mint a legnagyobb központtal, a Haditerméknyel? Nem fog az az eset bekövetkezni, hogy a pécskai baromfit és az eleki disznót a központ eldirigáltatja a felvidékre, vagy Erdélybe s mi nagy könyörgésre kapunk majd máshonnan, napi, vagy heti adagokra beosztott ennivalót?

A Központot tehát országosan kell megcsinálni, de okos decentralizációval. Az árak egységesen legyenek megállapítva, a készletekkel csak a hatóságok rendelkezzenek, de a vidéki hatóságoknak, a városok és a vármegyék által közösen megalkotandó szervek útján legyen a maguk vidékének produktumaival önállóan és szabadon gazdálkodni; a fölösleget azután természetesen, tovább adnak más vidékeknek. A lisztellátás dolga is kétségtelenül azért gördül nehezen, mert egyetlenegy büróból kell gondoskodni az egész ország és az egész hadsereg igényeinek arányos, helyes, célszerű és gyors beosztásáról. Holott, ha a Haditerméknek a vidéken nemcsak

bizományosai lennének, de a főbb gőcpontokon önálló intézkedési joggal felruházott szervei, minden más-ként lenne, s megszűnnének az a nem egészen helyén való állapot, hogy főispánoknak órákig kell anti-chambrirozniuk a Haditermény-igazgatóinál, hogy a városuk részére két vagon liszt kiutalását kijárák. Az Eltelmiszer-központ, a melyről már a főváros is elmélkedik, helyesebb nyomokon induljon utnak.

Ha azonban, ezt mint egy vidék önálló szervét csinálnák meg, akkor az nem lenne sokkal több az aradi piacon immár forgalmon kívül helyezett hatósági bődénál s nem tudna célt érni, annál nagyobb kedvet öntene a csirke, hagyma, uborka, káposzta, zöldség és egyéb dolgok üzérkedőibe.

A férjgyilkos főhadnagyné házaselete.

(Izgalmas esküdtszeki tárgyalás.)

az Aradi Közlöny tudósításai.

Nagyvárad, március 10.

A nagyvárad esküdtbíróóság most kezdte meg annak a szenzációsan érdekes bűnügynek a tárgyalását, amelyről annak idején sokat írtak a lapok. Preisz Károly honvédfőhadnagyot két év előtt egy éjszaka revolverrel agyonlőtte a fiatal, szép felesége. Preiszet letartóztatták, később azonban szabadlábra helyezték és így ma szabadlábban védekezhet. A főtárgyaláson megdöbbentő részletek derültek ki arról az életről, amelyet a szerencsétlen házaspár folytatott.

A főtárgyaláson Balás Elemér dr. nagyvárad törvényszéki elnök elnökölt. Preiszné Adorján Emília dr. nagyvárad ügyvéd védte.

Belépőjeggel nagy közönség hallgatja a tárgyalást. Preiszné most is szép, de a szenvedés megviselte, nagyon megtört, csak roncsa a régi szép asszonynak. Beszéde halk, érzik rajta a szenvedés, a gyöngeség és a kimerültség. Csak egyszer láttunk hangosan, mikor azt mondotta, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Az elnök kérdésére elmondja, hogy 28 éves, 3 gyermeke van, római katolikus, vagyona hatvan ezer korona, amin 24000 korona teher van. Férjéhez szerelemből ment. A főhadnagy azonban tele volt adóssággal és amikor hazasságuk első évében ikrei születtek, Preiszné beteg lett. Kölesönökért fordult az ügyvédekhez, ügynökökhöz, bankokhoz.

Legtöbbször en mentem kérni — feleli az elnök kérdésére. — Az uramnak egy bankigazgató egyszer azt mondta, hogy ha nem tudja eltartani a feleségét, miért nősült meg? Ettől kezdve többször nem akart menni.

En mentem, pedig tudtam, a barátnőim megmondták, hogy milyen hírek járnak rólam.

— Meggyanúsították női erkölcsében — szól az elnök.

— Igen, mert látták, mikor lejövök az ügyvédtől és ő a kapuban várt. Egy tartalékos tiszt gázsijáról volt szó, amit ő elköltött. Látták, mikor az utcán odaadtam neki a pénzt, amit az ügyvédtől hoztam. Mondtam Károlynak, hogy miket beszélnek rólam, azt felelte: Hadd ugassanak a kutyák, én nem bánom.

Felküldött egy pécsi bankba. Már harmadszor voltam az igazgatónál és mondtam, ne hagyjon annyiszor hiába járni. Azt kérdezte, hol van a férjem. Mondtam, hogy nincs

Pécsen, ahogy ez uram mondta, hogy feleljek. Az igazgató faggatott, végül azt mondta: Tudom, hogy a férje otthon lakzik a diványon, szivarozik és újságot olvas, nem bánja, ha a felesége akármilyen módon szerzi meg a pénzt. Azt mondta, menjek haza. És azt mondta mondjam meg az uramnak, hogy gazember. Mert a legegyszerűbb parasztembernek is szent a felesége. Sirva mentem haza. Azt kérdezte: Mit bögsz? Hoztál pénzt? Mikor mondtam, hogy nem, megint kérdezte: Mit bögsz? Erre elmondtam neki mindent. Férjem azt felelte: „Eredj a fenébe. Ezért nem volt érdemes ennyit járni.”

— Volt még egy párfogónk. Erreth János pécsi főispán sokat segített rajtunk, anyámékon is. Az áthelyezésnél is segített, ő volt a násznagyom, a fiam keresztapja. Felvett a pécsi takarékpénztárnál nekünk 8—10 ezer koronát, hogy ebből rendezhessük adósságunkat. De az uram nem tette pontosan a kamatokat. Ekkor erreth ajándékba adott a fiamnak 8—10 ezer koronát azzal, hogy fizessük ki az adósságot, de azután tegyük vissza a fiamnak a pénzt. Erreth már meghalt.

— Hány éves volt? — kérdi az elnök.

— Hetven, vagy hetvenöt, nem tudom pontosan.

Ezután az elnök kérdéseire elmondja Preiszné, hogy mikor át helyezték terjét Nagyváradra, Preisz 400 koronával olcsóbban bérbe adta a pécsi lakást, csak hogy egyszerre megkap hassa a két évre a bért 1400 koronát. Husz koronát hagyott a családnak, a többivel Nagyváradra utazott, ahol egy hónapig maradt. Az asszony Deák alezredesnéől és Hofmeister századosnéől kért kölcsön pénzt, abból ált három gyermekével. Nagyváradon még rosszabb volt a helyzet. Az asszony nem akart a bankokba menni. Férje kényszerítésére ékszereket vásárolt, amit Preisz azonnal elzárkosított. Egyszer a Preisz nagynénje adott 900 koronát. Ez egyszerű asszony volt, akit Preisz szegylet. Mert ebből a pénzből az asszony a henteset és a fűszereket kifizette, férje torkon ragadta és tojtogatta, mert másra szánta a pénzt. Még egyszer kapott a nagynénjétől pénzt. Kiváltott egy gyűrűt belőle. Preisz követelte a gyűrűt. Nem akarta adni. Megfogta az asszonyt, a földre teperte, a mellére térdelt, tojtogatta. A gyerekek sikoltoztak. Elvitte a gyűrűt, zálogba küldte a tisztiszolgával. Négy éves kis fiát ledobta a lépcsőn, vastag bottal verte. Általában borzasztó durva volt, ha nem volt pénze, viszont gyöngéd és figyelmes, ha volt.

Valamikor során ismételtelen hangzottatta, hogy férjét nem akarta megölni, hanem öngyilkosságot akart elkövetni. Feligazgatót állapotban volt és nem tudja, miként érte a golyó férjét. A revolvert — úgy emlékezik — ő toltotta meg a végzetes éjszakán.

A tárgyalást holnap folytatja.

TANÜGY.

(—) Jótékony célú adakozások. Az aradi Gizella-utcai áll. elemi iskola tantestülete 200 koronát küldött és a soborsini áll. elemi iskola tantestülete 75 korona 11 fillért juttatott kezhez, mint a nevezett tantestületek által rendezett gyermek-szinielőadások tiszta jövedelmét a háboruban elesett tanítók özvegyei és árvái segélyezésére létesített alap javára. A betöltött összeget rendeltetési helyére juttattam. Kéhrer Károly kir. tanfelügyelő.

(—) Tombola delúan. A Gizella-utcai állami népiiskola tanítótestülete a növendékek

közreműködésével jól sikerült műsoros tombola délutánt rendezett vasárnap és hétfőn, az erdélyi-uti óvoda nagytermében. Az ünnepély tiszta jövedelmét a háboruban elesett tanítók özvegyei és árvái segélyezésére létesítendő alapra fordítja a rendezőség s ezután mond hálás köszönetet mindazoknak, a kik a nemes cél érdekében az ünnepély anyagi sikerét előmozdítani szívesek voltak, részint tombolatárgyak adományozásával, részint felülfizetéssel.

Visszaverték az angol támadást a Tigris mellett.

Állami tudósítás.

Konstantinápoly, március 10.

A török hivatalos jelentés ezeket tudatja: Fellahietől keletre az ellenség, miután nem előkészített támadásaival eredményt nem érhetett el, egy hónapja minden eszközt igénybe vett, hogy állásainkhoz közeledjék. A legutóbbi napokban mintegy kétszáz méterrel közeledtek lövészárkainkhoz és döntő támadásra készültek. Nyolcadikán délelőtt a Tigris jobbpartján főerejükkel támadtak. A harc napnyugtáig tartott. A folyamflottillán gyorsan idevetett tartalékokkal sikerült az ellenségnek lövészárkaink egy részét megszállani, de tartalékjaink erőteljes hősies ellentámadással a megszállott sáncokat teljesen visszafoglalták és így az ellenséget régi állásaiba visszavertük. Kétszáz halott és rengeteg fegyver, munició maradt sáncaikban. Veszteségeink aránylag csekélyek.

Bern, március 10. A Mokkaian című Kairóban megjelenő arab újság szerint az entente már két ízben tett békeajánlatot Törökországnak. A békefeltételek Taluut bég közlései szerint a következők voltak: az egyiptomi szíriai seregét helyreállítják, az orosz sereget visszavonják Orményországból, mely orosz szuverenitás alatt önkormányzatot kap, az angol seregeket visszavonják Mezopotámiából és az entente nagyobb kölcsönt ad Törökországnak pénzügyei rendezésére. Törökország erre az ajánlatra nem is válaszolt.

A cukorkészletek lefoglalása. A kormány rendeletet bocsátott ki, amellyel intézkedik a pénzügyi közegeknek a cukorkészletek bejelentése és forgalomba hozatala tekintetében megállapított ellenőrzési teendőiről. A rendelet a pénzügyminiszternek adja meg a lefoglalást, hogy az eltitkolt cukorkészleteket a pénzügyőrséggel felkutathassa és lefoglalhassa. A rendelet a kihirdetés napján lép életbe. Egy másik rendelet intézkedik a cukor szállítása tárgyában és kimondja, hogy cukorküldeményekre vonatkozó bejelentések csak akkor részesíthetők szabályszerű elintézésben ha a fél a Cukorközpont igazolványát is bemutatja. A cukornak az egész monarchia területére posta úttal való szállítása tilos.

Minden francia tartalék Verdun védelmére.

(Vaux erőd a vár főtámaszpontja. — A 388 méteres domb.)

Állományi átváltás.

Berlin—Páris, március 10.

A francia hivatalos jelentés, amelyet este tizenegykor adtak ki, ezeket tartalmazza: A Vaux erődöt koronázott hegyes csúcs lábánál és lejtőin levő állásaink ellen zárt tömegekben, hevesen támadtak a németek, de visszavertük őket és zárótűzünkkel óriási veszteségeket okoztunk.

Zürich. Verdun főtámaszpontja, Vaux körül hevesen dúl a harc. A németek veszteségei jelentéktelenek. A francia katonai szakértők egy Verdun elleni általános támadást jósolnak. Poincaré verduni látogatását lemondta, mert a verduni hadszínter parancsnoka kijelentette, hogy tekintettel a német támadások heveseségére nem szavazhat az elnök testi épsegeért. A vár előterét, legerősebb erődítményeit a franciák végleg elvesztették. Egész sereg fontos támaszpont veszélyeztetve van, mihegyt a németek támadása több oldalról indulhat meg. A párisi nagy haditanácsban, amelyen az összes tábornokok részt vettek, továbbá a verduni parancsnok helyettese, a hadügy és municiós miniszter, az angol vezérkar kiküldötte, az orosz katonai kiküldött, Joffre a helyzetet komolynak jellemezte és kifejtette, hogy merlegezni kell annak lehetőségét, vajjon a hadsereg valamennyi tartalékát Verdun védelmére rendeljék.

A 388 méteres domb Verdun ura.

Bern. A Corriere della Sera jelenté: Ha a franciák nem bírják visszaszerezni Douaumontot, akkor Verdun elveszettnek kell tekinteni, mert a németek a 388 méter magas dombánál mindent végigsöpörhetnek ágyúikkal.

Vad harcok Douaumont vidékén.

Bern, március 10. A Temps katonai munkatársa írja: Verduntól északra a harcok hevesebbek, mint valaha és az ellenség ágyúharcára még nagyobb előkészületeket tett, mint azelőtt. A legvadabb a küzdelem még mindig Douaumont régiójában.

Francia ellentámadások az elvesztett állásokért.

Genf, március 10. A francia határról jelentik, hogy a Bethincourt visszafoglalására irányult heves francia ellentámadások megtörténtek a németek fokozódó szivósságán. A német nehézségek záró tüze megakadályozta a franciákat, hogy nagyobb tartalékok rohanják meg a németek által elfoglalt tartott állásokat. Ugyanakkor a Cumieresen levő francia tüzérséget és ágyúkat a németek oly heves tüzzel borítják el, hogy a helyzet kezd már tartani lenni. Ezt a tüzet szinte lehetetlen kiállani és a franciáknak nem marad más hátra, mint vagy kiürülni Cumierest, vagy elhalgatlattatni, ha tudják, a német ütegeket.

Kevés az entente tüzérsége.

Zürich, március 10. A „Secolo“ párisi tudósítója beismeri, hogy a szövetségesek tüzérsége még nem ké-

szült föl teljesen. Legalább két hónapig elart, amíg a francia, angol és amerikai gyárak annyi ágyút szállíthatnak Franciaországnak, amelylyel a németek legyőzését remélhetik. Egyelőre a francia tüzérség csak védekezésre szorítkozhatik.

Sundgauban is felújultak a harcok.

Bern, március 10. A Journal de Geneve baseli tudósítója írja: A sundgami fronton egyáltalán nem hagyott alább az ágyúharc. Altkirch és a svájci határ között szakadatlanul dörognék az ágyúk. Hétfőn és kedden egész éjszaka folyt a borzalmas tűz és az ágyúvédékek és fényezőrók bevilágították a város támadások színhelyét. Bonfolban az ágyúk és az ablakok remegek a folytonos dörorenésektől.

Felrobbant erőd.

Genf. A Double mellei löszrobbanásról kiderült, hogy a Couronne erődében a municiósraktár robbant fel. Az erődítményeket a házakat és utvonlatokat messze körzetben elpusztította a robbanás. Az erőd legénységéből tizenketten meghaltak, közülük negyvenegy halott, kétszázhatvan sebesült.

A német offenzíva sikerei.

Bécs, március 10. Az a rettenetes, mindent összevessző hadigép, amelyet a németek elindítottak Verdun ellen, lassan, de esodátalos pontossággal halad kitűzött célja felé. Páris visszafogott létezzettel lesz, vajjon a francia csapatok bírják-e tartani Verdunt. A német gyalogosok halomra döntötték a francia vezérkarnak azt a tervét, hogy a Rajnán keresztül nagy offenzívát indítsanak Németország ellen, mert ime a sippal és trombitával hirdett általános támadás kétségbeesett defenzívává alakult. A Maas partján. A franciák immár két hét óta minden tartalékjukat Verdun védelmére rendelték, azonban szinte napról-napra elveszítene egy-egy állást a front valamelyik szakaszán. A németek acélkarja mindinkább szorosabban simul Verdunhoz északról, keletről, délkeletről és most már északnyugatról is.

A németek először északról áttörték a Consenvoye—Azannes vonalat és elfoglalták Douaumont erődöt. Azután a keleti hadsereg előrenyomult Diepeből Fresnesig, hogy Verdun erről az oldalról támadja. Most pedig már a Maas nyugati partjáról is előbbre jutottak a félelmetes német ágyúk, hogy tüzelésükkel aiettesek Verdun elestét. Ezen a helyen eljutottak a németek Ragnevilleig és onnan három kilométerrel déli irányban a Cumieres-erődig, amely már csak négy kilométerre van Verdun északnyugati erődgyűrűjéről. Ez az áttörés még nagyobb aggodalommal fogja eltölteni Párist, mint Douaumont-erőd elfoglalása, mert hiszen ez a szakasz védte a verdun—párisi vonalat, amely a vár főtámasza. A németek tegnap jelentett sikere most már fenyegetett helyzetbe juttatta a várost, mert hiszen az ellenség jelentékenyen közelebb jutott hozzá.

A németek lassan, de biztosan haladnak előre. Ezzel a lassan előrehaladással, úgy látszik, azt a célt követik, hogy minél több tartalékot használjanak el a franciák. Joffrenek egyre újabb és újabb csapatokat kell a városra vetnie, hogy úgy, ahogy megálhassa a

helyét a német támadással szemben és ezek a tartalékok sorban elvéreznek.

Akár esnek Verdun, akár nem, a német offenzíva sikerének jelentősége abban rejlik, hogy a francia hadsereg tekintélyes része elpusztul és szétforgácsolódik ezen a helyen, sokkal inkább, mint a flandriai és a champagnei szeptemberi gyilkos offenzíva alkalmával.

A verduni erődgyűrű éppen olyan óriási, tömegsírja lesz a francia erőnek, mint a besszarábiai határ volt az újévi csatában az oroszok számára.

A verduni front mögött kiürítik a helységeket.

Basel. A francia nyugati front mögötti helységeket kiürítése folyamatban van. Verduntól a svájci határig az összes községek lakóit felszólították, hogy költözzenek el a belországba.

Páris. Gallieni hadügyminiszter kívánságára Liautey tábornok, a marokkói főparancsnok szabadságát meghosszabbítja, hogy a harctéri eseményeknél tanácsait kikérjék. Joffreval és Castelnauval együtt meg fogja látogatni a verduni frontot.

Hadifogoly-történetek az aradi tanyákról.

(Orosz katona a magyar gazda ruhájában. — Marólugot ivott szép asszony.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, március 10.

Fél évszázaddal ezelőtt a betyár-romantika foglalkoztatta a magyar közönséget, ma pedig a hadifogoly-romantika dominálja a szíveket és elméket. A hadifogoly-vadromantika két legújabb története foglalkoztatja most az aradgái tanyák szorgalmas népét. Mindkettőnek asszonyok és orosz katonák a szereplői.

A gái tanyák között tudvalevőleg sok orosz fogoly műveki a földet. A legújabb miniszteri rendelet értelmében a hadifoglyokat este közös szállásra kell terelni, nehogy kárt tegyenek a harcra ébredő magyar ember családiban. Gájban is minden este elki-sérik az orosz katonákat a közös lakásra. Egy szép asszony azonban tuljárt a miniszteri rendeleten. Kora este átöltöztette az orosz hadban lévő férje ruhájába és mikor az örök ke-resték, az orosz-magyar lérti nyugodtan pipázott a vendégszobában. Amikor beesteledett, az asszony kocsira állt az ő oroszával és be-jött a városba szórakozni. A mosai után vendéglőbe látogattak a szűz szépen hazakocsizott az ideiglenes házaspár. A gyöngy éle-asonban nem sokáig tartott, mert valamelyik kitűnő barátja feljelentette a praktikus asszonyt és az orosz fogoly ma visszakerült az aradi táborba. A magáról megfellede-zett nő a háború alatt nem kap többé foglyot.

A másik história ennél sokkal tragikusabb. Az a magyar asszony, akiről a gyász-ének szól, Gáj legesebb fehér teremtménye közé tartozik. Nemten hadban van a férje és min-ten orosz fogollyal művelési a földjét.

— Ez asszony — mondta Gáj egyik leg-alaposabb ismerője — maga volt a megteste-sült erkölcs. Habár már két gyermeke van, ha kétértelmű szót hallott, piruvá sarrant ki a szobából. Liliom fehér arcát és vérpiros ajkát idegen lérti csókja nem illette.

Ez a Madonna jellegű teremtmény sokat bucsult a férje után, mert már hetek óta nem kapott tőle irást. Tegnap aztán váratlanul hazakeresztelt a kocsi, aki a gazdájával együtt vonult be és ugyanabban az ezredben, abban a században harcol, mint a gazdája. A kocsi tizennégy napi szabadságot kapott és legelő útja a gazdája feleségéhez vezetett, hogy bejelentse neki:

— Ne tessék bucsulni, mert a gazdám él, csak hogy fogságba került. De még mindig jobb, mintha meghalt volna.

A kocsi vidám arca szomorúra változott, amikor betoppant a szép hadi özvegyhez. Hogy mit látott odabent? A következő percben egy izmos orosz vörösrózzal bukfencetett kifelé a pítvarajtón. Az orosz azonnal behozták az aradi táborba, az asszony pedig ma reggel márólugot ivott. Valószínű, hogy megmenthető az életnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: „Grün Lili”

Grün Lili.

(Földes Imre vígjátékának aradi bemutatója.)

Arad, március 10

Az esztétikusok és a közönség ritkán vannak egy véleményen. Ez a két emberfajta sohogya érti meg egymást, bár a nézeteltérésből — hála Istennek! — nagyobb baj még nem igen származott. Miután azonban a legtöbb színháznak becsesebb a nagyszámú publikum, mint a kisszámu kritikus: valahogy ebből a szempontból kell ezt a darabot megbírálni.

Az bizonyos, hogy a „Hamburgische Dramaturgie” szabályainak aligba telel meg a Grün Lili drámája, de az is bizonyos, hogy egészen a közönség szájíze szerint való színpadi mű. A színház célja pedig ma már nem annyira az arisztokratai tételek megtestesítése, mint inkább a szórakoztatás: így nyugodjunk bele, hogy a „Grün Lili” jó darab, finom darab, kassza darab. Tetszik a publikumnak, tetszik a színház pénztárosának és tetszik a színészeknek.

Nem magyar darab; óh nem, mégse csak nem is — telekezetli darab, csak éppen hogy pesti darab, zsargon darab — kivitelezési darab. Napihír, riport, szenzáció. Egy jó bolt, amelyben minden van: izgató füszerek, mosolygó szőlők, esengő diók és — jóképi kiszolgáló személyzet. Tudniillik: a színművész asszonyok és urak. Az ilyen jó boltba bemegyünk, én is, te is, más is és elvesszünk onnan, amit el lehet, jószű, kellemes dolgokat és a napi munka után csemegésünk. Ez nem is olyan utolsó program. Kíváncsiságunkat kielégítettük, örömről is akadt, nevetésünk is elegendő, a nyugalomunkból mi sem hiányzik, hiszen a végén férjhez adtuk a kis Grün Lilit és a boldogság érzése ragadós. Ha aztán, színház után, a megelégedett ember csendes filozófiájával tovább gondolkozunk, a következő észrevételeket tehetjük:

— az az egész Grün Lili féle hazafias hecc a sajtóban, a saurokon és a kávéházakban nem volt egyéb egy ragyogóan ügyes reklámnál. És — sikerült!

Nézzék csak meg, hogy mennyire sikerült.

A szereplők közül első helyen a címszerep alakítójáról: Borosnyai Kátáról emléke-

zünk meg. Ez a kis lány itt fejlődött előtünk kész művésznővé; Arad joggal tarthatja a magáénak. Grün Lili alakját bájoságával, finoman poztírozott beszédével kedvessé és rokonszenvesse tette legalább is olyan mértékben, mint maga az író. A nagy törekvés, tanulás, amellyel a szerepére készült meg is hozta a sikert, amelyet mi is szívesen nyugtázunk. A közönség többször nyílt színen jutalmazta a tapsaival. Ot izléses ruhával kedveskedett a hölgy publikumnak, tisztelői pedig virágosokkal lepték meg. Művészi pályáján jelentős forduló a mai est s üde, kedves játéka nekünk is emlékezetünkben marad sokáig. Benkőné játszotta a mamát, sok speciális vonással rajzolva meg annak meghatóan humoros alakját. Egy kis szerepben: Rozsnyói Ilonka keltett méltó feltűnést élesen és jellegzetesen karikírozó előadásával. Ligeti Margit néhány szavát kedvesen mondta el.

A férfi szereplők egytől-egyig kiváló alakítást nyújtottak. Régen láttunk az aradi színházban ilyen osztatlan igyekezetet, összefogó művészi munkát. A rendező láthatatlan kezének ezer utmutatását éreztük a gyorsan pergő jelenetekben éppúgy, mint a biztosan mozgó alakokban és a szereptudásban is. De nemcsak mint pompás rendező, mint játéknak öntudatosságával hódító művész is kivált Szendrői. Annyi melegséget tudott önteni az írónak kis valószínűtlenül megrajzolt alakjába, hogy szívesen hittünk neki. Delli briliáns alakítása szinte villanyozólag hatott a publikumra. Eredeti, ötletes, friss volt minden jelenésében, kitejező az arójátékában, nemes és megható szerepműben. Ezt a szerepét bizvást a legszebb sikerei közé számíthatja. Várnai az apa alakján az ő nemes művészetének aranyát öntötte el. Szerettük, vele éreztünk. Kell-e ennél igazibb jutalom? Polgár, Simi bácsi csakhamar közismert személyisége lesz az aradi társaságoknak és ezt a hírességet a személyesítőjének fogja köszönni. Kis szerepeikben Járás és Polgár járultak a darab sikeréhez.

Zenekaros ház volt, tapsos hangulat és őszinte jókev. A darabbal együtt mindez valószínűleg szombaton is megismétlődik. Z. A.

* Weil Magda bécsi hangversenye. Vasárnap, március 12-én délután Weil Magda a fiatal aradi hegedűművész Bécseben ad hangversenyt. A Wiener Tonkünstlerorchester nap-szerű zenei hangversenyének keretében lép fel a művész a bécsi zeneegylet nagytermében. A hangverseny műsora a következő: 1. Brahms: Harmadik szimfónia F-dur. 2. Goldmark: Hegedű-verseny (Weil Magda). 3. Wichterl A. M.: Interludium (a szerző vezényletével). 4. Beethoven: Fidelio nyitány.

* Filharmonikus kamarazene-est. A szombati utolsó filharmonikus kamarazene-est műsora a következő: 1. Beethoven Kreutzer szonáta. Előadják: Talmányi Emil és Vas Sándor. 2. Dalok, énekli Dienziné Rács Elna hangversenyének vezetője, kíséri Dienzi Oszkár. 3. Spohr hangverseny szonáta. Előadják: Mosshammer-Roman hárfaművész, a m. kir. Opera tagja és Talmányi. 4. Dalok, énekli Dienziné, kíséri Dienzi. 5. Wilm koncertdarab. Előadják: Mosshammer-Dienzi. 6. a) Cuperin-Kreisler: Chanson Louis XIII. et Pavane. b) Vivaldi Adagio. c) Wieniawsky Scherzo-Tarantella. d) Kreisler Wiener Caprice. Előadják: Talmányi, kíséri Dienzi. Jegyek már csak a 10. sortól kezdve 4, 3, 2 és 1 koronás árban kaphatók Scherzhag H. cégnél (Andrássy-tér 14. szám.)

* A színház hírei. Ifjúsági és népi előadás. Igloi diákok. Farkas Imre dr. poétikus diák operettje kerül szombaton délután 3 és fél órakor előadásra, ez a pompás énekes játék, amely minden előadásnál általános derűs hangulatot teremt, mulattató szövegével és gyönyörű dalaival, nemcsak a tanuló ifjúságnak, hanem a felnőtteknek is egyaránt értékes darab, melyben az egész személyzet részt vesz. — Szombaton Grün Lili másodszor, este 7 és fél órakor megismétli a társulat Földes Imre kitűnő ujdonságát, melynek tegnapi bemutatása mehozta a kívánt eredményt. — Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor Hysler legújabb nagyhatalmú operettje Vagy ő vagy senki kerül színre, ez lesz ennek a pompás operettnek első délutáni előadása, ugyan abban a szerep osztásban, mint a bemutatás alkalmával, este 7 és fél órakor A Grün Lili legújabb Földes vígjátékának lesz a harmadik előadása, mely mindinkább magyari a közönség tetszését. Kérem a t. szülőkhöz. A fehér felbő Mo'nár Ferenc irodalmi értékű Mirakulumbához, melynek bemutatását legközelebb műsorra tűzi a társulat, szükség van 30-40 polgári iskolai alsó osztályba járó fiú és lányra, a kik vegyes kart énekelnek, tisztelettel kériük a szülőket, szívesskedjenek a gyermekeknek megengedni, hogy ezen randkívül érdekes ujdonságban közre működhessejenek. Jelentkezni lehet naponta délután 3 órától a színházi irodában.

* A szenzenheimi rejtély. (Bűnügyi történet az Urániában.) A főúri világ köréből legutóbb több különböző téma szerepelt a színház műsorán. Ez alkalommal egy romantikus jellegű, de mégis bűnügyi háttérrel bíró történetet dolgozott fel a rendező, amely egy kastély titkát tárja elénk. Amerika messze vadonjában egy farmer beszéli el leányának ezt a történetet, melyből megtudjuk azt, hogy a farmer nem más, mint a szenzenheimi kastély egykori ura, aki egy súlyos bűncselekmény gyanúja elől menekült Amerikába. Elmondja leányának, hogy a kastélyban régebben megölték a leányt és hogy ezzel őt gyanúsították, pedig ő ebben ártatlan. A leány eljön Európába, felkeresi a kastélyt, még életben találja édesanyját és az ő segítségével neki fog az ügy tisztázásának. — Egy Svengáli, az amerikai filmgyártás legkiválóbb mesterműve, mely a budapesti Mozgóképtáborban két héten keresztül szenzációs sikert aratott, amely kiállítás és rendezés dolgában minden eddigi látványosságot felülmúl, legközelebb kerül bemutatásra az „Urániában.”

* Nick Fantom-premier az Apollóban. (A robberstoni legenda.) Ma ismét gyönyörködhetünk Nick Fantomban. Valami csodálatos szellemesség és érdekesség van ezekben a Nick Fantom detektív-típusokban, ami Joe May-nak és Max Laudának az érdeme. Az a mód, ahogy a nagy rendező megfekteti előtünk detektívjele a robberstoni legenda titkát, már az első pillanattól meg fogja idegesszálnakat és a színész nagyszerű, intelligens játéka a végső-ig csigazza az érdeklődést. A robberstoni legenda egy antik órához köződik, mely előre jezi, ha valaki az éjjele a várur családjából eltávozik a lelkek hazájába. Nick Fantom megfekteti a titkot. A gyilkosságokat egy gonoszlelkű szolga zseniális módon hajtja végre. Van a kastélynak egy szobája, melyből a titkos utakon vezetett csövek, a levegőt kiszívják. Ezért tudta az óra szentje pontosan a halálos órákat. A premier nagyszámú közönsége elragadtatással nézte végig a nagyszámú detektívdramát, amelyet még szombaton és vasárnap mutat be az Apolló-színház.

* Gar el Hama, a diplomás gazember hátján és kedden játsza el legújabb kalandját az Apollóban.

* A Solymosi képvásár bezárása. A Solymosi-féle képvásár, mely a legismertebb magyar festőművészek több, mint 300 képét tartalmazza, a hó 15-én okvetlenül zárul. A kiolcsón akar állandó műbecselet bírni, eredeti képekhez jutni, használja fel a rendelkezésre álló rövid időt a vásárlásra.

* Kiváló ujdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében. 193

Arad szervezkedése az élelmiszerhiány ellen.

— Tökmag a lisztben. — A pékek vásárlásának szabályozása. — Az élelmezési bizottság ülése. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 10.

Második esztendőjének végéhez közeledik a háború és végre a fogyasztó, a vásárló község is kezd feleszmélni, kezd rájönni arra, hogy egy fegyvere van mindennemű uzsora ellen: a szervezkedés. A pécskai hatósági élelmiszerüzlet bizottsága intézett átiratot Aradhoz és arra szólítja fel az itteni élelmezési akciót vezetőit, tehát az élelmezési bizottságot, tegye megfontolás tárgyává, nem lehetne-e, nem lenne-e szükséges egy élelmiszer-központ megteremtése. Az átiratban igen szépen van elmondva, hogy Arad és vidéke, Temes-, Csanád- és Csongrád-megyék mennyi élelmiszert juttatnak az exportőrök kezére és mennyit lehetne abból itt tartani, ha lenne egy szervezet, amely a felesleget átvenné és oda-juttatná, ahol hiány van.

Az élelmezési bizottság előben pártolja az eszmét. Pécska egyelőre csak elvi hozzájárulást kért, a megvalósítás módjait megbeszélése későbbre marad. Hunyár Algernon tb. főszolgabíró, aki a pécskai közlelmezést szervezte, bizonyára olyan tervvel áll elő, amely megvalósítja végre azt az ideát, amelyet az Aradi Közlöny már régóta figyelmébe ajánlott Arad tanácsának, amikor arra kérte, hogy a szomszédos városok és megyék vezető férfiival tartandó ankétokon igyekezzenek olyan megállapodásra jutni, hogy az egyik termelő hely feleslege a másiknak szükségét fedezze. A magyar városok — sajnos — még most sem ébredtek tudatára annak, hogy az erők tömörítése, a szervezethez az a fegyver, amely rajtuk segít. A régi municipális, táblabírói élet helyébe a modern élet lépett, amelynek két éltető eleme van: a szervezethez és a kommunális gazdálkodás.

Orvendetes, hogy az aradi közlelmezési bizottság tulnyomó többségének befolyása győzött és hallgatott arra az érvre, hogy a közlelmezés javítására és fejlesztésére irányuló akciót nem szabad abban hagyni, mert kritika éri. A kritika, mondja a pécskai átirat, rendszeren a jól szervezett élelmiszer üzse-rának gáncoskodása, amely a maga kalácsát süti meg, a nagy világűz mellett. A levesét megőzi fával, mert neki jut akár palisanderre is.

A bizottság ülésén, amelyen Lócs Rezső helyettes polgármester elnökölt, Málék Lajos dr. szóvá tette, hogy az elmúlt zavarok közben a hatóság figyelmét ki kerülte, hogy rossz liszt is került kenyérsütésre és az ebből készült kenyér élvezhetetlen. Az elnök azt válaszolta, hogy ez nem a város lisztje, hanem elkobzott liszt, amelyben állítólag tökmag és egyéb idegen anyagok vannak beleőrölve. A rendőrség ugyanis meg tudta, hogy az Aruraktárban tarolt, nem a városban, hanem idegen törvényhatóság területén vásárolt hat vagon lisztet, amelyre még novembertben szerzett szállítási engedélyt, nem azoknak adta el, akiket annak idején vevők gyanant megjelölt a szállítási engedélyben, hanem másoknak. A lisztből már el is szállították ide a maradékot, a polgármester a rendőrség előterjesztésére elkobozta, illetve a város céjira használta fel. Az ebből a lisztből készült kenyér lehetett rossz.

Azt a panaszt is tárgyalta a bizottság, hogy a pékek nem kaptak a városi lisztet árusító kereskedőknél lisztet, megtörtént az is, hogy egy helyen, amikor a rendőrség kiment a raktárt megtekinteni, mert nem volt liszt a pékeknek, de arról értesült, hogy egy kereskedőnél van, a rendőrséget nem akarták az üzletbe beereszteni. Az elnök magyarázatul azt jelentette a bizottságnak, hogy a kereskedőnél talált negyven zsák liszt a kis elárusításra való volt és sok ezer háztartás részére valami kvantumot biztosítani kell.

Azonban az ilyen kellemetlen helyzetek elkerülése céljából a jövőre a pékek lisztvásárlását szabályozzák. Minden péknek pontosan meghatározzák az egy heti kompetenciáját és minden pék csak egy égtől vásárolhat. A kijelölt mennyiségnél többet nem kaphat a pék. A kereskedő a város által kiállított és a péknek átadott jegyzékében köteles minden egyes vásárlást igazolni. Ezt az a gyanu tette szükségessé, de ezt az elnök nem mondotta meg a bizottságnak, hogy vannak pékek, akik halmozják a lisztet. Látna, hogy milyen nehézségek vannak, igyekeznek minél több lisztet szerezni, úgy okozkodva, hogy mikor szükség lesz rá, akkor ő domináljon a piacon. Tények ezt nem bizonyítják, de a látszat mellett szól a lisztkereskedők kijelentése azaz:

A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy a város nyolc vagon lisztet kapott és hogy a belügyminisztérium intézkedett a város rizsének expedálásáért.

A bizottság az önkényes uradalom kérésének megengedi, hogy a hatósági piaci sátorban terményeit árulja a város által megjelölt áron és megkeresi a tanácsot, hogy a kivitel módjait az uradalommal állapodják meg.

TORVÉNYKEZÉS.

A ludtalu katonaszabadító.

Bécs, március 10.

A legfelső landwehrbíró tegnap vizsgálta felül két haderő ellen elkövetett vétség miatt elítélt kereskedő ügyét, akik közül az egyiket, Engelart Mózes 18 évi, a másikat, Baldinger Adolfot tíz évi börtönrre ítélték.

Engelart Mózes, aki a galiciai Stryjből való, 1907-ben leitmeritzi fegyvergyakorlata alkalmával megismerkedett az ottani kerületi kapitányság, titkárával, Fischer Józseffel. Ezt az ismeretét Engelart arra használta fel, hogy Fischerrel egyetértésben berukkolóknak „tanácsokat” adott. A világháború kitörése óta Engelart Berlinben valószínű katonai irodát vezetett, ahol igen sok állításköteles, jobbra honitársai keresték fel. Engelart később Karlsbadban telepedett le és büntetését, a 22 éves Baldinger Adolfot, egy gyenge, ludtalu embert gyakorta utaztatta, hogy más állításköteles férfiak helyett a sorozó bizottságok elé álljon. Baldinger Adolf Engelartól szerződés alapján minden soroztatásért 125 márkát kapott. Baldinger többnyire Csehszág területén szerepelt, nem kevesebb, mint 22 városban.

Egy alkalommal Bécsben állt a sorozó bizottság elé és itt természetesen „untauglich”

lett. Amikor a szélhámosság kiderült, Engelartot és Baldingeret letartóztatták. Fischer kerületi titkár öngyilkos lett és így menekült el az igazságszolgáltatás elől.

A nyomozás kiderítette, hogy a katonaszabadítás révén szerzett pénzből Engelart több mint 30.000 koronát helyezett el különböző bankokban. A pilisni hadosztálybíró Engelerit és Baldingeret súlyos büntetéssel sújtotta és ezt az ítéletet vizsgálja most felül a legfelsőbb landwehrbíró. A legfelső landwehrbíró a vádlottak semmisségi panaszait elutasította és a pilisni hadbíró ítéletét helyben hagyta.

Halálbüntetés helyett négy havi fogház.

(A kis kadett büne.)

Tudósítás.

Kolozsvár, március 10.

Katonai szempontból jelentős bűntény bírói elintézése várt a kolozsvári honvéd hadosztálybíróra. Márta Flórián hadapródjelölt őrmester tavaly decemberben a kolozsvári honvéd laktanyában a felállított őrszemnek ellenszegült. Az ebből támadt bűntény volt a fő tárgyalásra kitűzve, amelyet Szabó Sándor hadbíró-alezredes vezetett. A vádat Szentkirályi Béla dr. hadbíró-százados, honvédtügyész képviselte.

A bíróság megalakulásának formáságai után bírái elé vezették az alig husz éves, rokonszenves megjelenésű vádlottat. Kihallgatták az általános kérdésekre és aztán a tárgyalást vezető hadbíró-alezredes kiadta a rendes utasítást:

— A vádlott foglaljon helyett: fel fogjuk olvasni a vádiratot.

Erre a jegyzőkönyv vezetője olvasni kezdte a honvéd-ügyesség halálbüntetést indítványozó vádiratot:

„Vádat emelek: Márta Flórián, a m. kir. 28. honvéd gyalogezredbeli hadapródjelölt őrmester ellen a kbt. 173. §. c) pontjában meghatározott katonai őrnök való ellenszegülés kbt. 100. §-ához képest a kbt. 680. §-ában meghatározott, a test biztonsága ellen könnyű testi sértés okozása által elkövetett vétség miatt, melyet azáltal követett el, hogy Kolozsváron 1915. évi december hó 14-én délelőtt 4 óra 30 perckor a Honvéd-utcai laktanya folyosóján az öncsonkító szobája előtt felállított Molnár Sándor őr ama kötelességszerű utasításának, hogy arra járni nem szabad, majd ama parancsának, hogy jelhangot adjon, vagy távozzék, kardot húzva erőszakosan ellenszegült és kardjával az őrnök szándékosan 8 nap alatt gyógyuló testi sértést okozott. Indítványozom, hogy terhelte ellen a kbt. 176. §-ban meghatározott büntetési tétel (agronlóves általi halál) alkalmazassék.”

A bizonyítási eljárás során a kis kadett egy szóval sem tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, de védelmére felhozta, hogy az emlékeztetés éjszakán a kávéházban multa ott és a pezsgőzés után teljesen ittas állapotban tért vissza a laktanyába. A kihallgatott tanúk közül az emített kávéház személyzete ekkor alatt tett vallomásokkal igazolta, hogy a vádlott tulitias volt. A többi tanúk az őrral szemben való ellenszegülés esetét és következményeit adták elő vallomásaikban. A bizonyítási eljárás befejezése után a honvédtügyész elmondotta vádbeszédét. A védő a vádbeszélemben forgó fiatal emberélet megmen-

tésére erős argumentumokat sorakoztatott fel a vád megdöntésére és az enyhítő körülmények figyelembevételével humanus ítéletet kért.

A hadosztálybíróság hosszas tanácskozás után hozta meg ítéletét és a nyomatékos enyhítő körülmények figyelembevételével Mánta Flórián hadapródjelölt őrmestert négy hónapi fogházra ítélte, a melyből két és fél hónapot a viszályati fogsággal kitöltöttnek vett.

Emelkedik a magyar pénz értéke Newyorkban.

(Száz korona harmadtíz dollárral drágult. — Newyork az üzletek városa.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 10.

Mig idehaza devizaközponttal és más egyéb mesterséggel kell valutánkat káros hatások ellen biztosítani, addig messze tengeren túl emelkedik a magyar pénz értéke. Erről számol be Kemény György amerikai magyar lap szerkesztő érdekes cikke, amelyet a Clevelandből most érkezett Amerikai Magyar Hírlap közölt. Az amerikai üzleti életéről és eseményeiről ezeket írja a magyar újságíró:

Egyik clevelandi ismerőssel találkoztam New-Yorkban. Szidta New-Yorkot, akárcsak a pokrot.

— Kérem, itt még sokkal jobban pletykálnak az emberek, mint Clevelandban.

Igy szörnyülködött az én clevelandi ismerősem. Még aztán hozzátette még ezt is:

— Ha itt egynehány ember összeül egy kávéházi asztalnál, akkor ott mindenki geszember, aki nem ül annál az asztalnál.

Elképzelem azután, hogy attól a bizonyos asztaltól senki se szívesen távozik el előzőnek.

Szóval, az én clevelandi ismerősem meglehetősen keserű hangon beszélt arról a nagy Babilról, amely mosolyogva köszönti, vállon veregeti a tömött tárcával érkező és költségeit hajlandó jámbor vidékit. Teiben-vajban fűrészi addig, amíg tart a pénzéből, de a pénz fogytán úgy becsapja mögötte az ajtót, hogy még a sraka is ottmarad.

De aki New-Yorkból akar üzletet vinni, az kőse fel jól azt a bizonyos ruhadarabját. New-York nem arra való, hogy adja, hanem inkább arra való, hogy elvegye a pénzt. És el is veszi. Már akármilyen oimen, de elveszi.

Az én elkeseredett clevelandi ismerősem így fejezte be keserű kifakadásait:

— Ugy látszik, hogy itt minden száz ember közül kilencvenkilenc azon töri a fejét, miként csapja be a századikat.

Hát nem mondom, hogy tökéletesen igaza volt az én clevelandi ismerősemnek, de azért nem járt valami messze az igazságtól.

Mert bizony — köztünk legyen mondva — ez a túlságosan kivilágított nagy város hasonlatos a bibliai mondása szerint a „fehérre meszelt koporsóhoz, amely bérül telve vagyon mindenféle ocsmánysággal.”

Az estenként fényesen kivilágított Broadway csodálatos villanyos hirdetései nem arra való, hogy megfogják a „benszülöttet”, hanem inkább arra való, hogy káprázatos fényükkel megszedítsék és elbódítsák a jámbor vidékit, a tömött tárcájú falusiakat.

A nagyváros tényét, az ügyes „benszülött”ek dorozsálását a cinkének fogott falusi fiúseti meg állandóan. A newyorki előtt a legvadresebb név a „Pali”.

Az ügyes, a ravasz, a sokféle hajjal megkent newyorki folytonosan azon töri a fejét, hogy miként tereje magára és portékájára a hittel hívó falusi figyelmét. Sőt gyakorta még portékára sincs szüksége. Mire való a portéka? Elég ha a reklámokban elsorolódnak a portékák, a Pali felkúszik a jó vidéki vágott dohányt, a többi aztán a newyorkiak dolga.

Egynehány hangzatos hirdetés rendszeren magtassi a hatást. És ez a mód csak annyival is kényelmesebb; mert a newyorki lehetőleg igyekszik kibújni a hirdetés árának megfizetése alól. Mert a newyorkinak minden jól áll, a newyorkinak minden szabad. Fizetni, becsületesnek lenni és a pófát befogni, az a vidéki paraszti kutyas kőlakasága.

Emlékszem, hogy csak nem is olyan régen holmi túlságosan életlen fonográf hirdető körülbéli ötven ezer dollárt csaltak ki rövid időn belül a vidéki Paliktól. És lapjaink vigan hirdették őket; mert hiszen ezek jól megfizethették a sokat ígérő hirdetések árát. Nem is csoda azután, ha a fonográfot hirdetőnek ma kevés a hitelük. Newyorkban ma lában ég a pénzkereskedő világ; mert a korona egy-két nap alatt kábító táncba fogott és rövid 24 óra alatt harmadfél dollárral lett drágább száz korona.

Megbolondult az a korona? — kérdezik bámulva a newyorkiak. És várják és lesik percről-percre, hogy milyen újabb bolondságot követ el a régóta rugdalt, lepofozott és leki-csinyelt magyar korona, amelyből száz nehány nap előtt szerény tizenkét dollárjával kínálkozott főnek-fának, de még így se kellett. Csak-hogy egyszerre divatba jött, kapós lett a „kroncsi”, akár csak a Broadwayn levő komédiák valamelyik harmadrendű csillaga, aki se nem énekel, se nem táncol jobban a szokott-nál, de leöntött valakit vitriollal és kész a hirtér.

Két évi börtönre ítélt szakaszvezető.

(Elmulatott ezresek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, márc. 10.

A hadbíróság délután három órakor mondta ki ítéletét Dénes Lajos 101. gyalogezredbeli szakaszvezető felett, akinek bűnperét már részletesen ismertettük.

Keller József őrnagy elnökölt a hadbíró-sági tárgyaláson, amelyen reggeli fél 9 órától fél 11 óráig folytatták a tanúkihallgatásokat. Néhány fűszerkereskedő segéd következett, majd a nagyvárad-i kabarék primadonnái, fő-pincérei és cigányprimásai. Kiderült a különben lényegtelen vallomásokból, hogy Dénes Lajos a mulatozásai közben sem volt grand-seigneur, — az egyik kabaré csillag meg is jegyezte.

— Smucig volt, nem tuti vendég.

A cigányok és a pincérek sem nyilatkoztak megelégedéssel a szakaszvezető borra-valóiról.

Csillag Róbert dr. katonai ügyész a vallomások alapján új vádat csatol az eddigiekhez, szolgálati hatalommal való visszaélésért és hivatalos ügyben ajándékok elfogadásáért is felelősségre vonni kéri. A 4850 korona betétet, amelyet nála és apjánál találtak, kobozzák el és fordítsák katonai jótékony célra. Súlyos büntelést kér és a vádlott lelökötését.

A védő, Tárnoki Béla főhadnagy azt vitatta, Dénes nem volt tisztában azzal, mit cse-

lekszik. Nem volt altiszt iskolában, nem tudta, hogy az átvételeknél ő katonai szolgálatot teljesít. Az átvett cikkeket mennyiségileg megfellelték a követelményeknek, a minőséget nem ítéltette meg, hiszen erre vagyvizsgálat szükséges. Hogy a számlákat hivatalos idején kívül előbb írta ki, apróbb svességeket tett, előzékenyebb volt, ezért kapta a honoráriumot. Ebben hibázott, ezért elismeri, hogy jogos lesz 2850 korona letöltésére ezekből az ajándékokból, de 2500 korona a saját, régebből megtakarított pénze volt Dénesnek, ezt adják vissza, hisz ettől függ az akasztólancája a háború után.

Teljes négy órai tanácskozás után a hadbíróság elnöke kihirdette az ítéletet, amely két évi szigorított fogházzal sújtja Dénes Lajos szakaszvezetőt, bűnösnek találván őt az ügyesség által emelt vádakban, 4850 korona pénzét elkobozták, — de a lelökötést nem rendelte el.

Ugy az ügyesség, mint a vádlott és védője felelőstek az ítélet ellen a bécsi katonai főbíróshoz.

Leleplezett titkos találkahely.

(Éntéit aradi asszony.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 10.

Az újságot olvasó közönség előtt nem ismeretes az a belügyminiszeri rendelet, mely csak nem rég látott napvilágot és melyet a belügyminiszer a prostitúció veszedelmes elterjedésének elfojtása érdekében adott ki. A rendelet megjelenése óta az aradi rendőrség is megtette szigorú intézkedéseit a belügyminiszeri intenciói értelmében. A rászaki megkötés-szereződtek és alapos tisztítást végeztek a rendőrség emberei különösen Arad éjjeli életének festett arcu tagjai között.

Pár nap előtt egy este nyolc és kilenc óra tájban egy ilyen ellenőrző körúton jár, Bőszörményi rendőrőrmester is, aki ez alkalommal érdekes felfedezéshez jutott. A rendőrőrmester a Csernovics Péter-utca sarkán egy rendőrfelügyelet alatt álló nőt látott karonfogva sétálni egy diák kinézésű fiatalemberrel. A rendőrőrmester pár lépésről követte a szerelmes párt, akik a közelben egy két utcára is nyíló átjáró házába mentek. Most már különösen érdekelte Bőszörményit, hogy hová vezet a fiatal pár utja s óvatosan utánuk lopódzott a kapuba. A fiatalember és a leány felmentek az első emeletre és ott egy lakásba nyitottak be. Az őrmester tudta, hogy a lakás egy özvegy asszonyé, akit véletlenül ismert is és akiről jól tudta azt is, hogy lakásában nem tart albérloket. Felment ő is az emeletre és a lépcsőházban elrejtőzve várta a következményeket.

Jó negyed óra telt el, körülbelül, mikor a lakás ajtaja megnyílt és azon kilépett a fiú, majd a leány. Az őrmester egy pillanat alatt az ajtóhoz ugrott és vallatni kezdte a fiatalembert, aki ijedten mondogta, hogy őt a leány vezette el.

— Hát te Marcsa — mondogta az őrmester — hogy kerültél ide.

A leány a nem várt meglepetésre szintén nem tudott mást mondani mint, az igazat.

— A többiek is idehozzák a gavalierokat, hát én is idehoztam.

Ezután a lakás tulajdonosát vette vallatóra az őrmester. A kétágyasasszony is bevallott mindent két csinosan berendezett szobája van, melyeket szerény honoraralért sz.v.-

sen bocsátott a szerelmesek rendelkezésére. Némelyek öt koronát fizettek egy-egy pásztorórát, de három-négy koronáért sen tagadta meg a szíveséget. Négy vagy öt lány tulta mindössze, hogy a szobák rövid időre kibérelhetők és csak ezek jöttek el ismerőseikkel.

Böszörményi őrmester az esetről nyomban jelentést tett Petkovics Béla rendőrelőadónak, aki a jegyzőkönyvek felvétele után áttette

az iratokat a rendőri büntető bírósághoz. Ma tárgyalta ezt az ügyet Weil Károly dr. rendőrtörzsmagiszter, rendőri büntető bíró. A rendőrbíró kihallgatta a súlyosan megvádolt asszonyt, azt itt is megismételte a tettenéréskor adott vallomását, amit aztán a tanúk is igazoltak. Weil Károly dr. ezután közérköles ellenes kihágás miatt az asszonyt három napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

Háromszázhatvan milliót kap Románia.

(A terményeladás jövedelme. — Németbarátok és oroszofilek helyzete.)

Távírat tudósítás.

Bukarest, március 10.

Tegnap délelőtt átalapították meg a központi hatalmak által újabban megvásárolt százezer vagon román termény fizetési feltételeit. Megegyezőes történt, amely szerint egy száz márkás száztizenhét, száz márkás aranyat százhuszonhárom és fél leiben számítanak. A vételár egy harmada aranyban fizetendő. Az egész vételár mintegy háromszázhatvan millió.

Németbarát kormánytól féltek az angolok.

Bukarest. A bukaresti lapok a Times alábbi, Bukarestből keltetett táviratát reprodukálják: A Take Jonescu és Filipescu vezetése alatt álló orosz és francia barát politikai pártok elhatározták, hogy a jövőben nem helyezkednek szembe a Bratlanu-kormány tervével. Ezen állásfoglalás következtében minden lehetősége eszmült annak a veszedelemnek, hogy egy Marghiloman elnöklése alatti németbarát kormány uralomra juthasson.

Filipeszcu oroszországi tevékenysége.

Bukarest. Filipescu oroszországi utjáról az alábbiakat jelentik a bukaresti lapoknak Szentpétervárról: Filipescu két napig időzött az orosz főhadiszálláson, ahol beszélgetést folytatott Alexiev tábornokkal, a vezérkar főnökével. Mult szerdán Filipescu villásreggeli volt hivatalos Sassonov külügyminiszterhez. Ugyanazon napon Cyrill nagyhercegnő, a román királyné testvére, kihallgatáson fogadta Filipescut. Hétfőn Filipescu elutazott Szentpétervárról Moszkvába, ahonnan a harctér látogatására ment. Filipescu esküsz a „Bisjevia Wiedonosti“ munkatársának, Cuelkingnek, aki régi ismerőse, nyilatkozott interjú keretében.

Stere Constantin elhagyja Romániát.

Bukarest. A jassyi diáksztrájk áldozata: Stere Constantin, a jassyi egyetem rektora, aki tudvalevőleg a központi hatalmak exponált barátja, hosszabb időre távozik Romániából. A kormány ugyanis eltogadta állásáról való lemondását. A „Bukarester Tagblatt“ messzemenő politikai következtetéseket von le Stere Constantin távozásából. Azt írja, hogy adott körülmények között, Stere eljegzése egyet jelent a ruszofilek győzelmével a román politikában.

Incidensek a román Dunán.

Bukarest. A ma reggel megjelent buka-

rest lapok két dunai incidenst közölnek elferdített tudósítást. Egy giurgiui jelentés szerint a Hadvig nevű uszályhajó román lobogóval Giurgiu felé haladva, maga után vonatta a Nina nevű uszályt olasz lobogóval. Amint a hajók a 463. kilométer jelzésig érkeztek, a bolgárok Rakova irányából rájuk lőttek.

Cihoski ezredes, a giurgiui csapatok parancsnoka kiszállt a helyszínre, hogy megfigyelje a vizsgálatot. A bukaresti hatóságokat értesítették a történetről.

A másik esetről Caracalból az alábbiakat jelentik:

A carabiai román határőrség parancsnokát, aki szemlét tartott a Dunán, a Dragavei sziget közelében bolgár határőrök lövéssel fogadták. Megállásra szólították fel, eltozták és elszállították Bulgáriába. A hatóságokat az esetről három haláleset értesítette.

Román jelentés a besszarábiai orosz táborból.

Mai bukaresti lapok jelentik: Különböző előkészületek Besszarábiában arra mutatnak, hogy az oroszok új offenzívára készülnek Bukovina ellen. Ezt az offenzívát az Oroszország belsőjeiből előhozott erővel és óriási munició-készlet felhasználásával akarják keresztülvinni. Az erős hőesések miatt az orosz csapatszálítások az elmúlt héten részben szüneteltek. Bukaresti körökben azt hiszik, hogy az oroszok francia kívánságra készítik oly gyorsan elő a Bukovina elleni offenzívát, amelyről a franciák a nyugati front elleni német nyomás csökkentését remélik. Azonkívül ezen offenzívát összefüggésbe hozzák Filipescu oroszországi utjával is. A Bukovina elleni új offenzíva ugyanis nagy szerepet játszik Filipescu programjában.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Páris izgatott a verduni harcok miatt.

(A francia főváros hangulata.)

Távírat tudósítás.

Zürich, március 10.

Már napok óta dühöng Franciaország keleti határa közelében a félelmetes harc. Eleinte nem is tulajdonítottak annak Párisban valami nagy fontosságot, de csakhamar nyilvánvaló lett, hogy a csata véres ismétlődése a lütféhi, charleroyi és marnei küzdelmeknek. Orsárolóra növekedett az izgalom, amely annál inkább ellápte a főváros lakosságát, mert hiszen az állóharcok hosszú hónapokig tartó eseménytelenégei folytán már megnyugodtak volt a kedélyek. Mint bomba csapott le ebbe a nyugodt Párisba az a hír, hogy a németek Verdunt ostromolják.

A francia hadvezetőség rövid jelentései nem járultak hozzá az izgalom lecsillapításához, mert hiszen egyre fokozottabb veszedelemről adtak hírt: a Meas mindkét oldalán szakadatlanul bombázzák a francia állásokat; — gyalogsági támadás óriási erővel; — Hamont- és Caure-erődöket ki kellett üríteni; — a németek még soha nem látott dühvel támadnak Brabant és Ornes között; — a francia sáray ingadozik; — a franciák második védővonalukra vonultak vissza Cote du Poivre és Bois de la Vauche között. Február 26-án azután megjött a rémületet kelto hír, hogy a németek Douaumont-erődöt ostromolják, majd hogy ez az erőd el is esett.

A verduni csatának fázisait az újságolvasó párisi közönség csaknem közvetlenül átélte. Természetes, hogy a hivatalos francia jelentéseken kívül nem volt más mértékük a kritika, mint a lapok kommentárjai, amelyeket Roussset alezredes, Charfils tábornok és Reinach írtak. Valószággal megostromolták az újságírók kioszkait, amelyekben a Journal de Genève volt kapható, mert ez a svájci lap közölte a német hadvezetőség jelentéseit is, valamint Feyler svájci ezredes kritikáját. A genfi lap példányait egymás kezéből kapkodták az emberek.

Páris száz- meg százezer lakosa az utcán, kávéházban, a földalatti vasúton, családi körben, iskolában és kaszárnyában folyton Verdunról beszélt. Hiábalepte el a hó egy éjszaka Páris utóit, még ez sem érdekelta most téli a örömeiket kedvelő párisiakat, sőt talán még ha Zepelinek közeledtek volna, akkor is csak a verduni ágyuk dörgése visszhangzott volna a tülekben és a szívekben.

Különösen szombaton este volt izgalommal tele a város, mert akkor érkezett meg a német fegyverek douaumonti sikerének híre. Párisban ekkor alig aludt valaki, mert hiszen mindenkinek volt hozzátartozója a verduni csataterén és nem tudhatták, vajjon nem-e éppen abban a pillanatban érte őket a gránát.

A francia vezérkar a verduni támadás kezdete óta egyszer sem vesztette el bizakodását. A vezérkar elismeri, hogy a német offenzíva kitűnően volt előkészítve.

Nyomtatvány rendelők

szíves figyeimébe ajánljuk, hogy szükségleteikről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, amennyiben később a — papírárak rendkívül emelkedésére való tekintettel — kénytelenek leszünk mai árainkat aránylagosan emelni.

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor

Berlin. A Berliner Tageblatt athéni tudósítójának Konstantin görög király nyilatkozatot tett. Előre látja azokat a nehézségeket, amelyeket a szaloniki-i szűk hadibázison az entente-nek le kell küzdenie, dacára öt méteres tedezékeiknek. Megértik, hogy a franciák miért ragaszkodnak Szalonikihez. Az angolok kedvetlenül vettek részt a vállalkozásban. Örültség lenne, ha Görögország csatlakozna a háborúhoz. Németországban nem is kívánják, hogy ő németként viselkedjen. Csakis, mint görög érezhet. Az entente Görögország szimpátiáját elvesztette.

Konstantinápoly. Sarait a szaloniki-i helyzettel, különösen az élelmezéssel elégedetlen s le akar mondani. A német tengeraltitak a Középtengerben újabb nagyszámú élelmiszerszállító-gőzöt süllyesztettek el.

Athén. (Havas.) Szkuludisz és Guillemin francia követ szardán barátságos megbeszélést folytattak a függő kérdésekről, Szaloniki élelmezéséről.

Milanó. A szociálisták elhatározták, hogy Salandra kabinetjét mindaddig támadják, míg csak bukásával békekormány alakítása nem válik lehetővé.

Páris. Az Eclair a Salandra kormány bukásának lehetőségét hangoztatva Tittonit, vagy Marcorát nevezi meg utódjául.

London. A Times tengeri szakértője megállapítja, hogy a német buvárhajó háború újabb fazisának első hetében tizenegy angol hajót süllyesztettek el.

Berlin. A portugál követ ma este nyolc órakor különvonaton elutazott.

Peking. A japán követ erőlyesen tiltakozott a japán hajók letöglalása ellen.

Németország barátságot akar az Unióval.

Távirati tudósítás.

Berlin, március 10.

A Wolff ügynökség jelenti: A washingtoni német nagykövet Lansing államtitkárnak jegyzékét nyújtott át, amely kifejezi azt az óhajt, hogy a két nép barátságos viszonyának és a német kormány amaz óhajának, hogy a viszonyt megóvják a megzavarásától, megfelelőleg körvonalazzák a fejleményeket. Németország a háború kezdetén ratifikálta a tengeri hadijogi nyilatkozatot, Anglia nem. Anglia mindig arra törekedett, hogy a semlegesek kereskedelmét megbénítsa, hogy ezzel Németországot sújthassa. Az Éjszaki tengeri hadizónává tették s ez ellen a semlegesek hasztalan tiltakoztak. Németország a tengeraltitak felhasználásával nem sérthette meg a nemzetközi jogot, mivel a nemzetközi jogban erről nincsenek rendelkezések. A tengeraltitak gátolják a semleges kereskedelmet, miért is előzetesen figyelmeztették a semlegeseket. Amerika megkísérelte rábírn Németországot arra, hogy a tengeraltitakat az előző tengeri jog alkalmazásával vegyék igénybe. Németország ebbe beleegyezett, ellenben Anglia ellenértékül azt a köve-

telést állította fel, hogy a békés német polgárság részére való élelmiszer bevittelt nem engedte meg. Anglia kiéheztetésünkre törekedett. Anglia felfegyverezte hajóit támadó céllal. Mindezen tények alapján Németország reméli, hogy a százéves baráti viszony alapján Amerika dacára annak, hogy az ellenség a barátságos viszonyt megzavarni törekszik, méltányolni fogja kifejtett álláspontját.

Bern, március 10. A „Times“ washington tudósítója jelenti, hogy Wilson politikáját különösen az gátolja erősen, hogy a nyugat népe minden áron békét akar. A napokban az a hír kelt szárnyra, hogy Wilson kijelentette a szenátus egyes tagjainak, hogy az Egyesült Államoknak szívesen kell fogadniuk a Németország ellen való háborút, amely szerencsére volna az egész civilizációnak, mert ezzel az európai háború egy-kettőre befejeződne. Stone szenátor a szenátusban kijelentette, hogy Wilson elnök ilyen nyilatkozatot soha nem tett.

— **Signum laudis** József főhercegnek. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megparancsolta, hogy József főherceg lovassági tábornok ur 6 os. és kir. fenségének, egy hadtestnek az ellenséggel szemben kiválóan eredményes vezetése elismerésül, a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

— **Dícsérő elismerés.** Hess Rudolf altábornagy, a temesvári katonai parancsnokság parancsnoka mai parancsában Horak Vilmos 33. gyalogezredbeli főhadnagynak, aki Békéscsabán a néptelkölő ujoncok kiképzése körül szép eredményt ért el, abból az alkalmából, hogy a harctérre indult, a legfelsőbb szolgálat nevében dícsérő elismerését fejezte ki.

— **Az újságírók segítőegyesületének Fényes Dezső,** az aradvárosi közművelődési intézet igazgatója, hivatalának elfoglalása alkalmából 1000 korona névértékű 6 százalékos hadikölcsönkötvényt adományozott az Aradi Újságírók Segítő-egyesületének.

— **Adomány a Varjassy Árpád szoboralap javára.** Fényes Dezső Arad város közművelődési intézetének igazgatója a mai napon a Varjassy Árpád szoboralap javára 1000 koronát adományozott.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Gál Árpád Istvánnak, a 16. hegyi dandár egészségügyi osztályához beosztott tábori lelkésznek az ellenséggel szemben tanúsított kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismerésül a lelkészi érdemkereszt második osztályát adományozta a fehér vörös szalagon. Gál Árpád István, aki Gál Gyulának, a Nemzeti színház nagynevű tagjának testvéröccse, békében az aradmegyei Csersző közegének volt plébánosa és hosszabb idő óta teljesít szolgálatot a harctéren.

— **Első adomány aradi hadiárva nevelésére.** Még a múlt évben, a háború első hónapjaiban Arad város árvaszéke elhatározta, hogy a harctéren hősi halált halt aradi katonák árvái részére alapot létesít s ebből fogja fedezni az árva neveltetési költségeit. Ebben az időben az aradi árvaszék több felhívást adott közre a város közönségéhez, hogy adakozzék a hősi halált halt aradiak árváinak nevelésére. A felhívások erre a célra megjelentek a lapok hasábjain. Multak a napok, a hetek, de a közönség részéről az alapítvány létesítéséhez senki nem járult hozzá tüllel sem — máig. Ma aztán megjelent a város árvaszékénél Salgó Béla, Karolina-utca 3. szám alatti lakos, aki százhusz koronát tett le

a város gyámpénztáránál és bejelentette, hogy kötelezi magát: május elsejétől minden hónap első napján tíz koronát ad négy éven keresztül arra, hogy ezt egy olyan gyermek nevelésére használják fel, akinek apja aradi volt és a harctéren a küzdők sorából esett ki.

— **Az egy órai zár-óra életbeléptetése Aradon.** Green Nándor főkapitány most teszi közzé a belügyminiszter körrendelete alapján, hogy március hó 16-tól kezdődőleg minden mulató helyet, bordélyházat, vendéglőt, kávéházat, korosmát, italkinérő vagy alárusító és más hasonló üzemeket (bodega, automata-buffet bar stb.) ha rájuk a hatályban álló jogszabályban még rövidebb záróra nincs megállapítva, éjtél után egy (1) óránál tovább nyitva tartani tilos. Mindezeket a helyiségeket, ha a fennálló jogszabályban későbbi időpont nincs megállapítva, reggeli öt (5) óra előtt rendszerint kinyitni nem szabad. E rendelkezések a vasúti vendéglőkre nem vonatkoznak. Aki ezen rendelkezéseket megszegi, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

— **A hadiorvosok nesztora.** A magyar orvosi kar egyik régi, érdemes alakja, dr. Oláh Gyula töltötte be nyolcvanadik életévét. Serény munkában találja ez a ritka korünnep is. Egyik orvosa a Zsolnán levő nagy megtígyelő állomásnak. Igen változatos és eseményekben gazdag pálya van mögötte. Volt községi orvos, törvényszéki orvos, országgyűlési képviselő, királyi tanfelügyelő, közegészségügyi felügyelő és a kolerajárványok idején, mint a kormány megbízottja működött. Két évtized óta rendszer tanára a magyar királyi vasúti és hajószínti tanfolyamnak. Miután most a háború miatt szünetel a tantolyam, Zsolnán teljesít korát meghazudtoló derekes buzgalmu orvosi szolgálatot. Elismert szaktekintély a kolera gyógyítása terén. Erről a kérdéssel nagy sikerrel értekezett a Budapesten tartott nemzetközi orvosi kongresszuson. Az érdemes öreg orvos Arad város szülőtte, aki tizenkét esztendő előtt az aradi tifuszjárvány idején hivatalos kiküldetésben is járt Aradon.

— **Kinos Incidens az aradi korzón.** Szerdán este fél nyolckor kinos incidens volt az Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán. Három aradi urind együtt sétált és kedélyesen beszélgetett.

Mögöttük ment két férfi; az egyik uniformist hordott, a másik pedig polgári ruhát. Ez utóbbi egy aradi cég alkalmazottja. Nem tudni, milyen megjegyzést tett a két fértn, de a hölgyek meggyorsították lépteiket, amire a két gavallér még hangosabban kezdte kritizálni a védtelen urindokat. Eppen szembejött velük egy aradi kapitány; az egyik hölgy hozzá lépett és megkérte, hogy védemezze meg a hivatalos vendégeitől. A kapitány erre előhívatta a Szentháromság-szobor előtt álló rendőrt és igazoltatta a két férfit. Pop C. István dr. a három hölgy nevében tegnap feljelentést tett a korzói incidens okozói ellen a rendőrségen.

— **Székhámosság a nőegylet nevében.** A város uriházainak nagy részét felkeresi egy ismeretlen ember, aki az aradi Izraelita Nőegylet peocsétiével és elnöküinek hamisított aláírásával ellátott iven pénzt gyűjt, állítólag egy beteg embernek szanatóriumba való küldése céljából. A nőegylet elnöksége figyelmezteti a közönséget, hogy az illető székhámosság, akire a legközelebbi rendőrszem nyelmezt fel kell hívni.

— A háborús alkalmi nyereségek megadóztatása. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a háború alkalmi jövedelmeinek megadóztatásáról. A jelenlegi háborús állapot által előidéztet rendkívüli viszonyok — mondja a rendelet — számtalan olyan haszonhajtó foglalkozásra nyújtanak alkalmat, amelyeknek harmadik osztályú kereseti adó kötelezettsége kétségtelen. Minthogy azonban a harmadik osztályú kereseti adó alá eső haszonhajtó foglalkozásoknak bejelentését a most idézett törvény nem tette kötelezővé, az ilyen foglalkozások üzése — különösen minthogy azok tulnyomó részben alkalmi jellegűek — a kivető közegek előtt eddig a legtöbb esetben ismeretlen maradt és nem kerülhetett megadóztatás alá. A pénzügyminiszter figyelmezteti a pénzügyi hatóságokat az 1915. évi XXI. t. c. 8-ára, amely az ilyen alkalmi foglalkozást üző felekkel szemben, akikhez természetesen az üzleteket közvetítők is tartoznak, akként rendelkezik, hogy mindazok, akik 1914. évi augusztus hó 1-től fogva olyan állandó vagy alkalmi haszonhajtó foglalkozást üznek, amelynek hozadéka harmadik osztályú kereseti adó alá esik, de amely után megadóztatva még nem lettek, tartoznak ezt a foglalkozásukat, amennyiben azt a most hivatkozott törvény életbeléptekor (vagyis 1915. évi december hó 29-én) vagy azt megelőzőleg már üzték, legkésőbb a törvény életbeléptétől számított 30 nap alatt, egyébként pedig a foglalkozás megkezdésétől számított 15 nap alatt az illetékes pénzügyigazgatóságnál (székesfehérvári adófelügyelőnél) bejelenteni. A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez és büntetendő. Ezekben az esetekben, ha az adókivető bizottsági tárgyalás megtartásáig az adó beszédese veszélynek van kitéve, a harmadik osztályú kereseti adót, a reá eső állami adópótlékokkal együtt, a pénzügyigazgató (székesfehérvári adófelügyelő) végzésileg állapítja meg s az ekképen kivetett adó egyszerre esedékes és azonnal fizetendő. A kivetés ellen 15 nap alatt netalán beadott és az adófellezáró bizottság által tárgyalandó felebbezés az adó behajtását nem gátolja.

— Amerikai „Meghívó”. Az amerikai magyarok — mint erről már többször írtunk — a háború folyamán szorgalmasan gyűjtenek az „óházában” folyó háború áldozatainak. Bazárokat rendeznek, kedves összeajánlatokat gyűjtik a filléreket és centeket. Roppant kedves ilyen bazárra szóló meghívót közöl az egyik amerikai magyar lap. Igazi amerikai stílusú írás a hosszú meghívó, amely így végződik:

— Ezen az úton örömmel meghívom egy a Bazar Német és Magyar rendező-bizottságának férfi és magyar tagjait, mint nagyrabecsült Honfitársaim mindenikét, hogy látogatásnak el a mi sátorunkba is, ahol a Ruzsa főtisztelendő ur és családja hasonló nagy adományain kívül az anyósom, özvegy dr. Kádár Lászlóné és feleségem dobói Dobay Károlyné által a saját költségünkön és saját kezeik által felállított 5000 darabnál is több különleges, remek sütemények, torták és pástétótok, azonkívül az evangélikus egyház szép adományai mind-mind megvásárlásra várják. Olyanok, mint aminőket a régi magyar vendéglátó házaknál szoktak készíteni. Jók és édesek, amit édesebbé tesz az a tudat, hogy amidőn élvezük, felénk nyújtva látjuk az Özvegyek, Arvák és a Vak katonák hálás kezét. Ezen a Bazáron egyetlen sáternak maradnia nem szabad a azoknak még a szögjeit is meg kell vásárolni, mert minden egyes centünk a mi véreink ezer könyvének letörölésére és tájadal-

mának enyhítésére fog szolgálni. Tudom azt, hogy mindannyian ott leszünk és tehetségünkhöz képest áldozunk, mert hiszen magyarok vagyunk és áldoznunk kell. — Legérdekesebb a meghívó aláírása, amely a következőképen hangzik: „dobói Dobay Károly hazuról szolgabíró és ügyész, valamint földbirtokos, a W. O. W. 212. Magyarhon osztályának díszelnöke, pénzküldő és bankár.

— Halálozás. Budapestről jelentik: Teleki Samu gróf, a geryeszegi kerület országgyűlési képviselője meghalt.

— Köszönetnyilvánítás. Beamter Odön Pankotáról Szigeti Juhász ravatalára azért köszörü megváltása fejében 10 korona adományt juttatott az aradi izr. jószágos négyzetnek, mely nemesszívű adományért hálás köszönettel adózik: az elnökség.

— Aki egyszer sem volt itthon. A háború hosszú hónapjai alatt lassan-lassan mindenre rákerült a sor, hogy a harcok viharából hazatekinthessen az elhagyott otthonba. A bevonult tartalékos tiszt: ki két heti szabadságra, ki betegen, ki sebesülten ellátogatott haza és uniformisban, megbarnulva, hadi színen adott itthon számot hadiélményeiről. Tizenkilenc hónap alatt igen sokan kétszer is, többször is eljutottak így haza. A véletlennek egészen különös játéka az, ami egy aradi köztisztviselővel a háború folyamán történik. A mozgósítás első napján vonult be és egyenesen a monarchia legdélibb szögletében levő csapathoz utazott, ahonnan azóta sem, egyetlen napra sem tudott hazajönni. Megsebesült, szabadságot kapott, de valahányszor arra került volna a sor, hogy csakugyan induljon haza: mint fekete, tiltó ujj a végzetnek, mindig akadott valami akadály, gátló körülmény. A tisztviselő, aki már főhadnagyi rangban van, nem egyszer jelentette haza barátainak örvendő levélben: „szabadságot kaptam, tizenegyedikén indulok.” A tizenegyediké később (négy-öt hónappal később) huszonharmadikává változott, majd újabb hónapok múltán hatodika lett, de a tisztviselő egyszer sem érkezett haza. Az utolsó pillanatban mindig történt valami, ami miatt a kiadott szabadságot visszavonták. Egyszer a montenegróiak támadták azokat a pontokat, ahol az aradi tartalékos tiszt szolgálatot teljesített. Más alkalommal az olasz háború kitörése miatt vonták vissza a szabadságolások. Harmadszor az indulásra kitűzött napon kezdődött meg szerbiai offenzívánk, amelylyel a Montenegro elleni hadműveletek is kezdetüket vették. Legutoljára pedig a már utra kész főhadnagy csakugyan el is indulhatott utra tizennyolc havi déli tartózkodás után, azonban nem hazafelé, hanem új frontra, ahová csapataival elvezényelték.

— Elvesztett hivatalos iratok. Pénteken délelben a Ferdinánd-utcaól az Orozy-utca, Városliget felé az indóházhoz menetközben egy állami tisztviselő elvesztett reánézve fontos, másokra értéktelen hivatalos iratokat. Magtatólók kérték, hogy ezen iratokat a rendőrségnél leadni sziveskedjék.

— Madame de Thébés a háború végéről. Párisból jelentik: Serge Bassot párisi hírlapíró a minap meglátogatta Thébés asszonyt, a híres jóvondómondót, aki eszén még nem adta ki az évenként legnagyobb pontossággal megjelenő almanachját. A jósnő a hírlapírónak megmutatta a nemeskára megjelenő almanach-kötetet, majd — ügyet sem vetve talvi jóslatainak kudarcára — bátran megjövendölte a háború végét. A háború vége — mondotta — márciusban vagy szeptemberben lesz. Ennek az évrnek a márciusában vagy szeptemberében. Jegyezze meg jól. Márciusban heves rezgés rázkódtatja meg egész Európát, s

ha ez a nagy mérkőzés sem dönti el a háborút, akkor szeptemberben lesz vége. En nem hiszek téli háborúban.

— Éhség a görög szigeteken. Athénből jelentik: Chios szigetén az élelmiszerhiány miatt nagy zavargások vannak. A helyzet válságos. Az entente néhány hadihajót küldött ki.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyulászor kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 2.50 kor., gyermek patent és cérna harisnyák 1.50 kor.-tól 8 koronáig. Megérkez a gyönyörű mátróz sapkák és leányka kalapok 8 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruház. 271

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák. tőkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 247

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakszkola Zitter és Hollós cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Újságírók Segítő Egyesülete e hó 18 ikán tartja rendes évi közgyűlést az Aceev. tanácstermében.

Entente-orvosságok a szerbeknek.

(Gipsz, mint gyógyszer.)

Adrián B. B. B.

Szofia, március 10.

A zsákmány közt, amelyet a bolgár hadsereg Nisben ejtett, nagyobb mennyiségű orvosság volt, amelyet az olasz szövetségesek küldöttek a szerbeknek. Az az egészségügyi tiszt, aki az orvosszerek leltározásával volt megbízva, meglepetéssel látta, hogy a legtöbb ládácskában nedvesek voltak olyan orvosszerek, amelyeknek természetükben kellene rejleni, hogy nedvességet nem vesznek magukhoz.

Analizálták erre az orvosszereket s arra a meglepő eredményre jutottak, hogy azok olyan közönséges módon voltak hamisítva, amire még nem volt soha példa. Az orvosszerek elegánsan voltak becsomagolva eredeti dobozaikban, az üvegek le voltak pecsételve s rajtuk volt a gyári pecsét:

Stabilimento Farmaceutico.

Milano

G. Brenti

Milano

Megállapította a vizsgálat a következőket:

1. Gr. 500 Pastilli - Chinini sulphurici a 20 cigramm.

A vizsgálat kiderítette, hogy chininnak az orvosszerben nyoma sincs.

2. Hydrargyrum chloratum mite Gr. 25.

Nagyobbrészt gipszből állt.

3. Hydrargyrum bichloratum ammoniatum gr. 100.

Szintén gipszből állott.

4. Diamidopyrin gr. 250.

A praeparatum kilencven százalék kén-savas magnésziát tartalmazott.

5. Natrium Salicylium gr. 500.

Ez a különben fehér praeparatum barnás színű volt, semmi salicylt nem tartalmazott, ellenben natrium bicarbonatumot.

6. 500 gr. Pastilli bichlorati hydrargyri et chlorati Natrii ana gr. 1.

Ezek a szublimátpasztillák ugyancsak teljesen szublimát tartalom nélküliek.

Mintán ezeknek az orvosoknak vagy abszolút semmi, vagy csak igen csekély gyógyhatásuk volt, érthető, hogy a szerb hadsereg egészségügyi állapotát nem igen emelték. A központi hatalmak hadtápparancsnokai eltávolították ezeknek a gyógyszereknek használatát.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Megnyílik a börze. Budapestről jelentik: Végre megijött a bécsi tőzsdetudósok hívatatos átirata, amelyvel értesíti a budapesti tőzsdetudósokat, hogy a bécsi tőzsde megnyitása a hónap 14-én fog megtörténni. Értesülésünk szerint a budapesti tőzsdetudósok ennek folytán megítélte a szükséges lépéseket avogból, hogy nyarazson időpontban a budapesti tőzsdét is meg lehessen nyitni. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a kisügynökök és nagyügynökök közt még mindig ellentétek vannak, miután egyfelől a tizenhat nagyügynök monopóliumát igazságtalannak tartják, másrészt pedig helytelenítik azt is, hogy a Giro-tagságot járó 500 korona kauciót tízszer koronára emelték fel. A kisügynökök mozgolódása előre láthatólag nem fog eredménnyel járni, miután a tőzsdetudósok ezekben a kérdésekben végleg döntött és a tőzsdetudósok biztonságát csak azokkal a rendszabályokkal vélték megoldhatónak.

— A közjótékonyosság és a bankok. Budapestről jelentik: A nagybankok egymással gondoskodnak arról, hogy közjótékonyossági célokra fordítsák nyereségük egy részét. Ezen a téren a Hitelbank vezet, amely tegnapi mérleg-megállapító igazgatósági ülésén egymillió koronát hasított ki a nyereségből a rokkant katonák javára. A Hitelbankon kívül a Kereskedelmi Bank és a Magyar Bank állapított meg nagyobb összegeket hasonló rendeltetéssel, a Jelszlog Hitelbank pedig Széll Kálmán emlékére öröklítette meg, amikor hadbavonult tisztviselőiről és hozzátartozóiról külön gondoskodott.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

0951

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombaton, 1916. évi március 11-én:

A. B. B. B.

Grün Lili.

Vígjáték 3 felvonásban.

Színdarab írták: B. B. B.

Főszereplők:

Rudvánovszky Endre.

NYILTER.

Svengáli.

Nyomtatványok

eszes kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

* Az ezen rovat alatt közzétettakat nem vállalunk felelősséget.

Ügyvédi iroda

gyors- és gépirásban perfect

kisasszonyt keres.

Cím a Hadórhivatalban. 1886

Millió

ember használat

Kaiser-féle

rekedtség, hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és görcsös köhögés
ellen a

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőfegyver”

6050 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberektől elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és köszönetkére.

Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kel-
lemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 80
filléres dobozban.

Kapható:
Székely Sándor, Halász Árpád, Gácsi Pál,
des Kálmán, Broder Fülöp, Ring Lajos,
Rosenfeld Mária, Vojtek Kálmán, Kékes
Géza, Berger Gyula, Vajda György,
Héber Vilmos, Gáti Károly, Boros János,
Kárpáti János gyógyszerészek, Vojtek
és Weisz drogeria, Hanna Necker dro-
geria, Török A. és Társa „Angyal” droge-
ria Arad, Szécsi Dezső gyógyszerész,
Ujvári Zoltán, János gyógyszerész,
Ujvári Anna, Adler Lajos Gyula gyogy-
szertára M. Pócska, Ora Benő Páncs,
Teffler Károly gyógyszerész Elek,
Krausz Elemér gyógyszerész Olgyászi,
Solymosdóvics Géza, Irle gyógyszerész,
Lippa, Székely Zoltán gyógyszerész,
Csérmón, Bauer Károly gyógyszerész,
Kovács, Boros János gyg. u-Pócska.

1068—1916. tk. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak szajol—aradi vonala
részére Körtös (Kurtics) község határában kisajátított birtok-
területekről elkészített összeírás, térkép és egyéni kimutatás
hitelesítésére a határidő 1916. április hó 6. napjának d. e.
9 órájára a m. kir. államvasutak Körtös állomására tüze-
tett ki.

Értesíti az érdekelteket, hogy azok, kiknek a kisajátítás,
térfogat, valamint a birtokösszeírásokba bevezetett szolgálak
vagy jogo-ultságok ellen kifogásaik vannak, erre vonatkozó
észrevételeiket a fentebbi határnapon a hitelesítő bizottságnak
előterjeszthetik.

Azokat pedig, kiknek a kisajátított területekért járó s az

egyéni kimutatásban kitüntetett kártalanítási vagy kisajátítási
összeg mennyiségére nézve vannak ellenvetéseik, vagy akik
ezen összegekre bármilyen címen igényt tartanak, fölhevja, hogy
ellenvetéseiket s illetőleg igényeiket ezen telekkönyvi hatóság-
hoz 1916. évi április hó elsőig annál bizonyosabban jelentsék
be, mert a bíróság tekintet nélkül a később jelentkezők észre-
vételeire és igényeire a kisajátítási és kártalanítási összeget az
egyéni kimutatás adatainak megfelelően fogja kiutalni, a kisa-
játított területekre bekebelezett vagy felülkebelezett terheknek
törölését pedig hivatalból fogja elrendelni.

Az egyéni kimutatás, térkép és birtokösszeírás a telek-
hivatalban felek által megtekinthető.

Kelt Aradon, 1916. március 4-én.

1871

Elos, s. k.
kir. járásbíró.

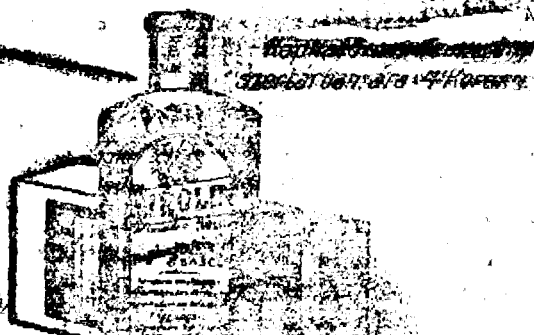
Használt ólom megvételre kerestetik.

SIROLIN "Roche"

mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögéssel.
Mert jobb betegségeket elkerülni, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légzőszervi betegségek, sirolint
használnak.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegséget
használatuk jelentősen csökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek a betegség
kiszáradását a sirolin előnyösen befolyásolja.

Eltűnt katonáink felkutatása iránt

Svájoba-, Hollandiába-, Wienbe-, vagy pedig

Közvetlen Oroszországba

a Mária Feodorowna orosz főhercegnő védnöksége alatt álló Oroszországi Központi Hadifogoly Tudósító Hivatalhoz eltűnt katonáink és magukról életjelet nem adó hadifoglyaink sorsa iránt levelet ír a Nagy Lajos hatóságilag engedélyezett gépiróirodája Debreczen, Csapó-utca 19. Fennáll 16 év óta. Kérjen ingyen tájékoztatást. Válaszbélyeg küldendő! A levél így címezendő:

Nagy Lajos

irodájának Debreczen, Csapó-utca 19. sz.

Vöröshagyma, fokhagyma, dug-hagyma, hagymamag, zöldségáru

kisebbs és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok eladókn.

MANDL ZSIGMOND
MAKO.

328

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydoganatok

elmulasztására, fagy viszketegség biztos megszüntetésére legjobban szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni.

Szőrvesztő-Depilator.

El kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmasan szőrejt aru, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-tudós

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 122. SZ.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Április 1.

az új évnegyed kezdete közeledik!

Ez alkalomból értesitem Arad újságolvasó közönségét, hogy helyben, a Zrínyi-utcában levő hírlap-irodám, melyet „Az Est boy-vallalat, hírlap- és hirdetési iroda” címen vezetek, felvesz

előfizetést hirdetést

az összes magyar- és külföldi lapok részére. Bármilyen magyar, vagy külföldi könyvet raktáron tart, illetve a legrövidebb idő alatt megkaphat. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri:

BARNA BÉLA,

„Az Est” főbizományosa. Az ált. beszerz. r. t. bizományosa. — Telefon 338. sz.

150—1916. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vásártéri hozzájáró utnak 730 m² területén tört kövel való burkolása iránt folyó év március hó 20-án d. a. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 4380 korona.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letétjegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-

sági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi március hó 6-án tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Szőlőkötöző

nemes füzvessző

nagy mennyiségben kapható

Stefánutz János

plébánosnál, Mondorlakon.

Villamos megálló előtt. Kisérő mellett szállítható bármely villamossal.

1388

Rózsaburgonya,

Házi-szappan,

Zöldség,

Vöröshagyma,

Zsir, szalonna

kapható (waggontételenként előnyös árajánlat)

641

Kalmár Endre
cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyetelefon 670.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor.

Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor.

Kiváló gyomorerősítő szer, finom fűszeres ízű, zson-gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegnek részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-valva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor.

Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-donságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.
Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TABORI POSTA.

L. Andor.

Köszben írtam. Új állásodnak szívből örvendünk. A küldemény elment. Üdv! 41

ALKALMAZÁST KERES.

Pusztára

határ- vagy vadőrnek ajánlkovik középkorú férfi, ki hasonló minőségben már alkalmazva volt. Cím a kiadóhivatalban. 1884

Könyvelő

magyar levelezéssel, gépirással, megbízható, önálló munkaerő, azonnalra állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1888

ALKALMAZÁST NYER.

Egy mindenes,

ki önállóan főzni tud, jó fizetéssel felvétetik. Bővebbet Andrásy-tér 10., házmester. 1885

Mozdonyvezetőt

azonnali belépésre keres. Dósi cég üzemvezetősége, Bél. Írásbeli ajánlatok fizetési igények megjelölésével fenti címre küldendők, a gyors elintézés és közvetlenség érdekében azonban személyes bemutatkozás Bokszegei állomáson ajánlatos. 1847

Irodista

vagy nyugdíjas egyén, magyar-német levelező, azonnal alkalmazást nyer. Luttwák József, Asztalos Sándor-utca 8. 1874

ÜZLETEK.

Eladó

egy jóforgalmú vendéglő. Cím a kiadóhivatalban. 1870

Andrásy-tér 8.

száma háiban egy kisebb üzletteliség — különösen dohánytosszának alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kassa-utca 6—7. szám alatt. 1887

Andrásy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Május 1-re

2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel és kerítel kiadó Demeter-utca 85. Bővebbet Plakóta-gyár, gróf Tisza István-ut 28. 1840

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrásy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

cc. 100 mm. 6 cm. magas iparvasúti sín és 360 db dupla fonott gyékén. Cím a kiadóhivatalban. 1888

Száraz hársl szappant,

bármily mennyiséget, megvételre keresek. Rostás Sándor, Kisjenő-Erdőhegy. 145

Modern, finom és olcsó

levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak borosjenői és apátfalvai kertészeiben a legjobb minőségű, fajtiszta, erős peidányú, alacsony és magas törzsű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadtatnak ACSEV. külön birtok-kezelősegnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1088

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Azadon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 913

KÜLÖNFÉLE.

Igás

székkel fuvarozást elfogad. Telefon 747. 1234

Pompás samatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessencióból 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkelembesebb samatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Hehs Vasas ohinabara.

Suverén szer vér-regénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 240 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Jól jövedelmező

vállalat

500 koronával átvehető.

Cím: Kossuth-utca 33.

1882 1891

Biharvármegye közig. biz. gazd. albizottságától.

574—1916.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye béli járásában fekvő Tagadómegyes község volt urbéresei Tagadómegyes község határában lévő erdejéből ad. 8881—1915. sz. K. G. B. határozattal engedélyezett 38.4 kath. hold területen 174 m²-re becsült tölgy mûfa és 6006 ür m²-re becsült vegyes tűzifa 1916. április hó 3-án d. e. 9 órakor köztegházánál írásbeli és zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön, becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték mint kiáltási ár 40121 korona, azaz negyvenezeregyszázhuszonegy korona. Bánatpénz 4020 korona.

Szabályszerűen kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó és távirati, nemkülönbben becsáron alóli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok a tagadómegyesi volt urbéresnek elnökénél, valamint Varga Ákos várm. aljegyzőnél (Vármegye-háza) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1916. március hó 3-án.

Varga Ákos,
várm. aljegyző.

1890

Keresek

két fiatal fűszer-
kereskedő segédet
azonnali belépésre.

Messzer Lipót, Kisjenő.